

PHÁT HUY TRUYỀN THỐNG ĐẠI ĐOÀN KẾT,
HUY ĐỘNG SỨC MẠNH CỦA TOÀN DÂN TỘC,
NỖ LỰC PHẤN ĐÁU THỰC HIỆN THẮNG LỢI
TOÀN DIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI
TOÀN QUỐC LẦN THỨ XIII CỦA ĐẢNG
(Phát biểu của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng
tại Hội nghị Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ngày 16/8/2021)

Kính thưa Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam,
Thưa các cụ, các bác, các anh, các chị, các quý vị,
Thưa toàn thể các đồng chí,

Hôm nay, tôi rất vui mừng được tới dự Hội nghị của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên triển khai Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Đây là một Hội nghị rất quan trọng, diễn ra vào thời điểm rất có ý nghĩa: Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang tích cực, khẩn trương triển khai thực hiện các Nghị quyết, Kết luận, Quyết định quan trọng của các Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng; Kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khoá XV vừa kết thúc và thành công tốt đẹp; Chính phủ cũng vừa họp phiên đầu tiên với khí thế mới, nỗ lực mới, quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Cả nước đang chung sức, đồng lòng, tập trung toàn lực để chiến đấu quyết liệt với dịch bệnh Covid-19, đồng thời đẩy mạnh các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng, bảo vệ Tổ quốc và công tác đối ngoại.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước và với tình cảm cá nhân, tôi xin gửi tới Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các cụ, các vị đại biểu, cùng toàn thể các đồng chí tham dự Hội nghị lời chào thân ái, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc mừng nồng nhiệt nhất; chúc Hội nghị của chúng ta thành công tốt đẹp.

Thưa các vị đại biểu và các đồng chí,

Chúng ta đều đã biết, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng là một sự kiện chính trị trọng đại của Đảng ta, nhân dân ta, đất nước ta. Đại hội đã xác định phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu phát triển tổng quát của đất nước ta không chỉ cho những năm trước mắt mà cho cả một giai đoạn tương đối dài đến năm 2045 - kỷ niệm 100 năm thành lập Nước Việt Nam

Dân chủ cộng hoà, nay là Nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đó là: Phấn đấu đến năm 2025: Là nước đang phát triển, có công nghiệp theo hướng hiện đại, vượt qua mức thu nhập trung bình thấp; đến năm 2030: Là nước đang phát triển, có công nghiệp hiện đại, thu nhập trung bình cao; và đến năm 2045: Trở thành nước phát triển, thu nhập cao. Đại hội đã trở thành điểm hội tụ của lịch sử, hội tụ uy tín của Đảng, tầm nhìn và khát vọng của dân tộc, niềm tin của nhân dân, có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong quá trình tiếp tục đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới. Nghị quyết và các văn kiện của Đại hội là sự tổng kết sâu sắc lý luận và thực tiễn, kết tinh trí tuệ, ý chí và nguyện vọng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta.

Để thực hiện được phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu cơ bản, quan trọng đó, không có cách nào khác là chúng ta phải phát huy được sức mạnh đại đoàn kết của toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại dưới sự lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt của Đảng; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hoá, hiện đại hoá; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hoà bình, ổn định.

Tuy nhiên, như tôi đã từng nhấn mạnh trong bài phát biểu bế mạc Đại hội rằng: "Không phải Đại hội bế mạc là coi như xong. Đây mới chỉ là bước mở đầu. Làm được hay không, có biến Nghị quyết thành hiện thực sinh động hay không, có làm ra của cải vật chất, mang lại giàu có cho đất nước và hạnh phúc cho nhân dân hay không, đó mới là thành công thực tế của Đại hội". Cho nên, tiếp theo thành công của Đại hội, việc nghiên cứu, học tập, quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là công việc hết sức cần thiết và hệ trọng; phải được thực hiện một cách rất nghiêm túc, quyết liệt, bài bản, khoa học trong suốt cả nhiệm kỳ. Ở đây, vai trò, vị trí, hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên là vô cùng quan trọng. Tôi rất hoan nghênh và cảm ơn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên đã chủ động, kịp thời nghiên cứu xây dựng Chương trình hành động của tổ chức mình và hôm nay phối hợp tổ chức Hội nghị triển khai Chương trình hành động trong toàn hệ thống. Đây là một việc làm rất thiết thực, thể hiện tinh thần quyết tâm của các đồng chí nhằm cụ thể hoá và sớm đưa Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng vào cuộc sống.

Vậy, chúng ta cần nhận thức sâu sắc và trả lời câu hỏi đặt ra là, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên có vị trí, vai trò như thế nào trong giai đoạn cách mạng mới hiện nay? Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các

tổ chức thành viên cần quán triệt mục tiêu, phương châm hành động, nhiệm vụ, giải pháp như thế nào để góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng, phát triển đất nước như Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã đề ra?

Qua nghiên cứu các tài liệu và nghe Báo cáo của Ban Thường trực Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các ý kiến tham luận của các tổ chức thành viên cũng như của các địa phương, tôi rất hoan nghênh và cơ bản nhất trí. Tôi chỉ xin được trao đổi, nhấn mạnh và phân tích thêm một số vấn đề, mong được các đồng chí quan tâm nghiên cứu, tham khảo để thống nhất trong nhận thức và hành động.

Thưa các vị đại biểu, thưa các đồng chí,

Như chúng ta đều đã biết, *đoàn kết* là một truyền thống và bài học cực kỳ quý báu của dân tộc Việt Nam, được hun đúc qua hàng nghìn năm lịch sử dựng nước và giữ nước: "Một cây làm chẳng nên non, ba cây chụm lại nên hòn núi cao"; "Đoàn kết thì sống, chia rẽ thì chết!"... Từ khi ra đời và trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn luôn xác định "*đoàn kết*" là giá trị cốt lõi và "*đại đoàn kết toàn dân tộc*" là đường lối chiến lược, là cội nguồn sức mạnh, động lực chủ yếu của cách mạng Việt Nam. Đó cũng là tư tưởng xuyên suốt và nhất quán trong tư duy lý luận và trong hoạt động thực tiễn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã trở thành chiến lược cách mạng của Đảng ta, là động lực to lớn tạo nên những thắng lợi vẻ vang của dân tộc ta. Bác Hồ đã khẳng định: "*Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết. Thành công, thành công, đại thành công!*". Ở đây *Mặt trận* có một vị trí và vai trò vô cùng quan trọng. Không phải ngẫu nhiên mà ngay sau khi Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời chưa được bao lâu, ngày 18/11/1930, Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã ra Chỉ thị về việc thành lập *Hội Phản đế đồng minh*, hình thức tổ chức đầu tiên của Mặt trận Dân tộc thống nhất Việt Nam, và suốt hơn 90 năm qua, dưới sự lãnh đạo của Đảng, Mặt trận Dân tộc thống nhất Việt Nam đã ra sức hoạt động, bằng mọi hình thức và biện pháp, khơi dậy tinh thần yêu nước, phát huy sức mạnh vĩ đại của khối đại đoàn kết dân tộc, kết hợp với sức mạnh của thời đại, góp sức đưa con thuyền cách mạng Việt Nam vượt qua mọi thác ghềnh, mọi phong ba bão táp, đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác.

Trong thời kỳ đấu tranh giành độc lập dân tộc (1930 - 1945), Mặt trận đã động viên, tổ chức, tập hợp mọi tầng lớp nhân dân đoàn kết, vùng lên Tổng khởi nghĩa Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công, giành độc lập dân tộc, lập nên Nhà nước Việt Nam Dân chủ cộng hoà - Nhà nước dân chủ

nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á. Bước vào cuộc kháng chiến trường kỳ chống thực dân Pháp xâm lược, Mặt trận đã đoàn kết các tầng lớp nhân dân yêu nước, lấy liên minh công nhân - nông dân - trí thức làm nền tảng, kết hợp tinh thần yêu nước chân chính với tinh thần quốc tế vô sản trong sáng, tập hợp được sức mạnh to lớn của toàn dân, đưa cuộc kháng chiến, kiến quốc của dân tộc ta đi đến thắng lợi hoàn toàn. Trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ xâm lược, ở miền Bắc, *Mặt trận Tổ quốc Việt Nam* đã đoàn kết rộng rãi các giai cấp, các tầng lớp, các đảng phái, các dân tộc, các tôn giáo, các nhân sĩ, trí thức yêu nước và tiến bộ, động viên mọi lực lượng của toàn dân tộc để xây dựng miền Bắc xã hội chủ nghĩa trở thành hậu phương lớn cho tiền tuyến lớn miền Nam. Ở miền Nam, ngày 20/12/1960, *Mặt trận Dân tộc giải phóng miền Nam Việt Nam* ra đời, công bố Chương trình hành động 10 điểm nhằm đánh đổ chế độ độc tài Ngô Đình Diệm và tay sai của đế quốc Mỹ, xây dựng một miền Nam Việt Nam độc lập, dân chủ, hoà bình, trung lập, tiến tới hoà bình, thống nhất Tổ quốc. Ngày 20/01/1968, *Liên minh các Lực lượng Dân tộc Dân chủ và Hoà bình Việt Nam* lại được thành lập với quy mô lớn hơn để tập hợp, đoàn kết rộng rãi hơn nữa các tầng lớp nhân dân miền Nam, thực hiện nhiệm vụ chống Mỹ, cứu nước. Với sự lãnh đạo tài tình, sáng suốt, khôn khéo của Đảng, dưới ngọn cờ hiệu triệu đoàn kết của Mặt trận, cả dân tộc đã đồng lòng, dốc sức, dồn lực, ra quân thực hiện tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân 1975, làm nên Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước và đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên có vai trò ngày càng quan trọng với nhiều hoạt động phong phú, thiết thực, góp phần tích cực củng cố, mở rộng và phát huy khối đại đoàn kết toàn dân, tăng cường sự đồng thuận trong xã hội, chăm lo đời sống nhân dân; động viên nhân dân phát huy tinh thần năng động, sáng tạo, hăng hái tham gia các phong trào thi đua yêu nước; tham gia xây dựng Đảng, chính quyền, mở rộng quan hệ hữu nghị giữa nhân dân Việt Nam với nhân dân các nước trên thế giới.

Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên đã chú trọng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, triển khai sâu rộng và nâng cao chất lượng các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động, thu hút đông đảo đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân phát huy tinh thần thi đua sáng tạo và huy động các nguồn lực trong xã hội, tham gia thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Mặt trận Tổ quốc đã phối hợp chặt chẽ với các tổ chức trong hệ thống chính trị tuyên truyền,

vận động, tập hợp rộng rãi các tầng lớp nhân dân, tạo sự thống nhất và đồng thuận cao trong xã hội; tích cực tham gia xây dựng pháp luật, góp ý đối với các dự thảo Văn kiện, tham gia chuẩn bị và tổ chức đại hội đảng bộ các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc của Đảng; kiến nghị với Đảng và Nhà nước nhiều nội dung quan trọng, góp phần hoạch định đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; có nhiều cố gắng, nỗ lực đổi mới và đa dạng hoá các hình thức tập hợp nhân dân, đẩy mạnh thực hành dân chủ ở cơ sở, thực hiện giám sát và phản biện xã hội, tham gia phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Đặc biệt, thời gian gần đây, Mặt trận và các tổ chức thành viên đã thực hiện tốt quyền và trách nhiệm của mình, tham gia tích cực vào công tác tổ chức, vận động nhân dân thực hiện thắng lợi cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khoá XV và bầu cử đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026. Khi đại dịch Covid-19 xảy ra, lây lan, bùng phát ở nước ta, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên đã chủ động, sáng tạo, phát huy vai trò nòng cốt, phối hợp với các cơ quan nhà nước ra lời kêu gọi, tuyên truyền, vận động, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, khơi dậy tinh thần tương thân, tương ái trong nhân dân, góp công, góp sức, góp tiền ủng hộ tuyến đầu phòng, chống dịch, bổ sung nguồn kinh phí của Chính phủ mua vắc-xin phòng dịch, góp phần ngăn chặn, kiểm chế sự gia tăng và đẩy lùi đại dịch Covid-19.

Thưa các vị đại biểu, thưa các đồng chí,

Quan điểm của Đại hội XIII về phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, xây dựng và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc vừa kế thừa, vừa bổ sung, phát triển những quan điểm mà Đảng ta đã xây dựng trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, trong đó có nhiều điểm mới quan trọng.

Mục tiêu tổng quát của Văn kiện khẳng định: "Củng cố, tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, phát huy ý chí và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại...". Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã một lần nữa khẳng định và bổ sung nội dung, phương châm: "dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng"; xác định rõ hơn vai trò "*Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội làm nòng cốt để nhân dân làm chủ*". Đảng và Nhà nước đề ra đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật tạo nền tảng chính trị, pháp lý, tôn trọng, bảo đảm, bảo vệ quyền làm chủ của

nhân dân; khẳng định "vai trò chủ thể, vị trí trung tâm" của nhân dân trong toàn bộ quá trình xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc. Việc xây dựng và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc phải luôn luôn đặt dưới sự lãnh đạo của Đảng. Sự lãnh đạo của Đảng là ngọn cờ quy tụ sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, phấn đấu vì một nước Việt Nam "dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh". Văn kiện Đại hội cũng đã chỉ ra trách nhiệm và vai trò nêu gương của các cấp uỷ đảng trong việc xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết, nhấn mạnh: "Sự đoàn kết, nhất trí trong Đảng là điều kiện tiên quyết để Đảng thực sự xứng đáng là hạt nhân đoàn kết của cả dân tộc, của toàn xã hội". Nêu rõ yêu cầu: "Cấp uỷ, tổ chức đảng, các tổ chức trong hệ thống chính trị, đội ngũ đảng viên, cán bộ, công chức, viên chức phải nêu gương thực hành dân chủ, tuân thủ pháp luật, đề cao đạo đức xã hội" trong thực hành dân chủ, trong thực hiện các nhiệm vụ chính trị. Đồng thời "Xử lý kịp thời, nghiêm minh những tổ chức, cá nhân lợi dụng dân chủ, gây rối nội bộ, làm mất ổn định chính trị - xã hội hoặc vi phạm dân chủ, làm phương hại đến quyền làm chủ của nhân dân".

Cùng với phát huy dân chủ xã hội chủ nghĩa, việc tăng cường đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cũng được Đảng ta xác định là cơ sở để tạo sự đồng thuận xã hội, sự đồng thuận giữa Nhà nước và nhân dân, qua đó tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định phải "đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực, với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ, triệt để hơn, hiệu quả hơn", đồng thời "gắn phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng, củng cố hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc".

Văn kiện Đại hội còn đề ra yêu cầu "đổi mới tổ chức bộ máy", nội dung và phương thức hoạt động, xây dựng đội ngũ cán bộ Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội đủ mạnh, ngang tầm với yêu cầu nhiệm vụ, đặc biệt là đội ngũ cán bộ ở cơ sở, địa bàn dân cư; bổ sung vào Văn kiện cuộc vận động lớn, trung tâm của Mặt trận: "Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh"; đề ra nhiệm vụ "Xây dựng thể trận lòng dân, phát huy sức mạnh đoàn kết, đồng thuận của nhân dân trong và ngoài nước để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc"...

Thưa các vị đại biểu, thưa các đồng chí,

Trong những năm tới, tình hình thế giới sẽ tiếp tục còn có những diễn biến phức tạp. Hoà bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song đang đứng trước nhiều trở ngại, khó khăn; cạnh tranh chiến lược giữa các nước

lớn, xung đột cục bộ tiếp tục diễn ra dưới nhiều hình thức, phức tạp và quyết liệt hơn, làm gia tăng rủi ro đối với môi trường kinh tế, chính trị, an ninh quốc tế. Đại dịch Covid-19 tiếp tục diễn biến phức tạp, khó kiểm soát, tác động tiêu cực, kéo dài đến kinh tế thế giới, khu vực, trong đó có nước ta. Ở trong nước, chúng ta đang tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; phát huy dân chủ và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc; phát triển kinh tế nhanh, bền vững, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân; giữ vững ổn định chính trị - xã hội; tăng cường hoạt động đối ngoại; giữ vững môi trường hoà bình, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền quốc gia; phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, chúng ta cũng gặp không ít khó khăn, thách thức, nhất là tác động của suy thoái kinh tế, tài chính, những tiêu cực và tệ nạn xã hội, vấn đề bảo vệ chủ quyền biển, đảo... làm ảnh hưởng nhất định đến tư tưởng và đời sống các tầng lớp nhân dân.

Trước yêu cầu của sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hoá, hiện đại hoá, xây dựng và bảo vệ đất nước theo tinh thần của *Cương lĩnh chính trị*, các văn kiện quan trọng khác mà Đại hội XIII của Đảng vừa quyết định đang đặt ra cho toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta những nhiệm vụ nặng nề nhưng rất vẻ vang. Do đó đòi hỏi chúng ta phải có quyết tâm cao hơn nữa, nỗ lực lớn hơn nữa, đoàn kết thống nhất chặt chẽ hơn nữa để phấn đấu thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Với vai trò là *tổ chức đại diện của nhân dân, là một bộ phận cấu thành quan trọng trong hệ thống chính trị ở nước ta*, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cần làm tốt hơn nữa vai trò là nòng cốt chính trị, có trách nhiệm vẻ vang trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tập hợp, vận động nhân dân đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, thực hành dân chủ, xây dựng đồng thuận xã hội để góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu chính trị của đất nước trong giai đoạn mới. *Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ* phải là ba chân kiềng vững chắc của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ đất nước ta, Tổ quốc ta.

Với tinh thần đó, tôi xin đề nghị Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cần tiếp tục tổng kết, đúc rút kinh nghiệm, đào sâu nghiên cứu, đề ra các giải pháp mới đối với một số yêu cầu, nhiệm vụ cơ bản sau:

Một là, tiếp tục tăng cường xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy tinh thần sáng tạo của các tầng lớp nhân dân trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Trước hết, cần tiếp tục nhận thức và quán triệt sâu sắc quan điểm chỉ đạo: Cách mạng là sự nghiệp của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân, và chính nhân dân là người làm nên những thắng lợi to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: *"Đại đoàn kết dân tộc không chỉ là mục tiêu, nhiệm vụ hàng đầu của Đảng mà còn là mục tiêu, nhiệm vụ hàng đầu của cả dân tộc"*. Do đó, một trong những nhiệm vụ bao trùm, quan trọng hàng đầu của Mặt trận Tổ quốc là tiếp tục xây dựng và tăng cường củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, tập hợp rộng rãi mọi tầng lớp nhân dân, bảo đảm sự thống nhất cao về nhận thức, tư tưởng và hành động, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, kiên quyết, kiên trì bảo vệ, giữ vững độc lập, chủ quyền quốc gia, giữ vững ổn định chính trị - xã hội, xây dựng đất nước ngày càng giàu mạnh, văn minh, nhân dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc.

Mặt trận và các tổ chức thành viên phải làm tốt hơn nữa công tác tuyên truyền, giáo dục, vận động nhân dân hiểu đầy đủ và thực hiện tốt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Mặt trận phải là hạt nhân trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, trọng phòng, chống âm mưu, hoạt động "diễn biến hoà bình" của các thế lực thù địch; kiên quyết đấu tranh bác bỏ các quan điểm sai trái, phản động, cơ hội chính trị. Tăng cường tuyên truyền sâu rộng để các tầng lớp nhân dân nhận thức sâu sắc âm mưu thâm độc của các thế lực thù địch xuyên tạc lịch sử, xuyên tạc quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về dân tộc, tôn giáo nhằm chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc.

Hai là, phát huy sức mạnh sáng tạo to lớn của các tầng lớp nhân dân, đoàn viên, hội viên góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế, xã hội của đất nước.

Động lực và nguồn lực phát triển quan trọng của đất nước là khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, ý chí tự cường, sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc và khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Muốn làm được như vậy, Mặt trận Tổ quốc cần thực hiện tốt hơn nữa vai trò nòng cốt trong việc chủ trì hiệp thương, phối hợp với các tổ chức thành viên và các cấp chính quyền đồng viên, phát huy tốt hơn nữa vai trò đoàn kết các giai tầng, nêu cao vai trò của các cá nhân tiêu biểu trong các giới đồng bào, các dân tộc, tôn giáo, người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Quan tâm đến tâm tư, nguyện vọng và lợi ích thiết thực của mỗi tầng lớp nhân dân, tạo mọi điều kiện thuận lợi và vận động, lôi cuốn để nhân dân tham gia mạnh mẽ vào các phong trào thi đua, các cuộc vận động do Mặt trận và các tổ chức thành viên phát động; phát huy mọi nguồn lực, khả năng sáng tạo, đóng góp tích cực vào sự nghiệp chung của đất nước.

Chú trọng phát triển *giai cấp công nhân* cả về số lượng và chất lượng; nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động thích ứng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Phát huy vai trò chủ thể của *nông dân* trong quá trình phát triển nông nghiệp, phát triển kinh tế nông thôn, xây dựng nông thôn mới. Xây dựng *đội ngũ trí thức* ngày càng lớn mạnh, có chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong tình hình mới. Phát triển *đội ngũ doanh nhân* ngày càng lớn mạnh về số lượng và chất lượng, có tinh thần cống hiến cho dân tộc, có chuẩn mực văn hoá, đạo đức tiến bộ và trình độ quản trị, kinh doanh giỏi. Tăng cường giáo dục *thế hệ trẻ* về lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hoá, nâng cao lòng yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, nuôi dưỡng hoài bão, khát vọng vươn lên, tạo động lực trong học tập, lao động sáng tạo, khởi nghiệp, lập nghiệp; tạo mọi điều kiện để phát triển lành mạnh, toàn diện, hài hoà cả về trí tuệ, thể chất và giá trị thẩm mỹ. Nâng cao chất lượng *nguồn nhân lực nữ* đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước. Phát huy tính tích cực chính trị - xã hội của *cựu chiến binh*, cán bộ *công an hưu trí* trong xây dựng và bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Phát huy trí tuệ, kinh nghiệm sống, lao động, học tập của *người cao tuổi* trong xã hội, cộng đồng và gia đình.

Bảo đảm các dân tộc bình đẳng, đoàn kết, tôn trọng, giúp nhau cùng phát triển. Chú trọng tính đặc thù của từng vùng *đồng bào dân tộc thiểu số* trong hoạch định và tổ chức thực hiện chính sách dân tộc. Chống tư tưởng kỳ thị dân tộc, dân tộc cực đoan, dân tộc hẹp hòi; nghiêm trị mọi âm mưu, hành động chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Tiếp tục vận động, đoàn kết, tập hợp *các tổ chức tôn giáo, chức sắc, tín đồ* sống "tốt đời đẹp đạo", đóng góp tích cực cho công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phát huy những giá trị văn hoá, đạo đức tốt đẹp và các nguồn lực của các tôn giáo cho sự nghiệp phát triển đất nước. Hỗ trợ để *người Việt Nam ở nước ngoài* có địa vị pháp lý vững chắc, phát triển kinh tế và đời sống, hoà nhập với xã hội nước sở tại; nâng cao hiệu quả công tác bảo hộ công dân; giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc, nâng cao lòng tự hào, tự trọng, tự tôn dân tộc; động viên đồng bào hướng về đất nước, đóng góp tích cực cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Hiện nay, tình hình đại dịch Covid-19 vẫn đang diễn biến rất phức tạp, tốc độ lây lan rất nhanh, gây tổn hại lớn về sức khoẻ và tính mạng của người dân, ảnh hưởng nghiêm trọng đến kinh tế - xã hội và mọi mặt của đời sống. Với tinh thần "chống dịch như chống giặc", bảo vệ sức khoẻ, tính mạng của

nhân dân là trên hết, trước hết, tôi đề nghị Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên cùng toàn thể các tầng lớp nhân dân cùng đồng lòng nhất trí cao nhất tham gia phòng, chống dịch với tinh thần: *Chúng ta đã cố gắng càng cố gắng hơn nữa; đã đoàn kết càng đoàn kết hơn nữa; đã quyết tâm càng quyết tâm cao hơn nữa*; toàn dân tộc muôn người như một, đồng lòng cùng Đảng, Chính phủ, các cấp, các ngành tìm mọi cách quyết ngăn chặn, đẩy lùi bằng được, không để dịch lan rộng, bùng phát trong cộng đồng, bảo vệ sức khoẻ, tính mạng và chăm lo tốt nhất cho đời sống của nhân dân.

Ba là, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cần phát huy mạnh hơn nữa vai trò tiên phong trong việc bảo đảm quyền làm chủ của nhân dân; tham gia xây dựng Đảng và Nhà nước ngày càng vững mạnh.

Để xây dựng và phát huy sức mạnh của khối đại đoàn kết toàn dân tộc thì cần phải thực hành và phát huy rộng rãi dân chủ xã hội chủ nghĩa, quyền làm chủ của nhân dân. Phải thực hiện đúng đắn, hiệu quả dân chủ *trực tiếp*, dân chủ *đại diện*, đặc biệt là dân chủ *ở cơ sở*; làm tốt, có hiệu quả phương châm: *"dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng"*. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội cần phát huy, làm tốt vai trò làm nòng cốt để nhân dân làm chủ.

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cần làm tốt hơn nữa vai trò *giám sát và phản biện xã hội* theo tinh thần Hiến pháp năm 2013, Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các quy định của Đảng, Nhà nước. Tăng cường giám sát để tạo sự đồng thuận, nhất trí cao, ổn định xã hội, phát triển toàn diện và bền vững đất nước. Mặt trận Tổ quốc phải tiếp tục làm tốt vai trò chủ trì hiệp thương, phối hợp giữa các tổ chức thành viên trong việc thực hiện giám sát và phản biện xã hội; phát huy tối đa trí tuệ của các nhà khoa học, những chuyên gia giàu kinh nghiệm tham gia xây dựng pháp luật, phản biện, đóng góp ý kiến hoàn thiện khâu đột phá về *thể chế phát triển* đất nước, *thể chế phát huy mạnh mẽ quyền làm chủ của nhân dân*, các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và của cấp uỷ, chính quyền các địa phương, nhất là những vấn đề quốc kế dân sinh, liên quan trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp của quần chúng nhân dân.

Tiếp tục chủ động tham gia sâu hơn, toàn diện, hiệu quả hơn và động viên nhân dân tích cực tham gia vào công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Phát huy vai trò tích cực trong tham gia kiểm soát quyền lực, giám sát để quản lý xã hội công khai, minh bạch. Phối hợp đề xuất, xây dựng các cơ chế, phương thức phù hợp

phản ánh tới cấp uỷ, chính quyền và trực tiếp đấu tranh phòng, chống quan liêu, tham nhũng, lãng phí ở ngay tại mỗi địa bàn dân cư, cơ quan, đơn vị.

Phải làm tốt hơn vai trò tập hợp, lắng nghe ý kiến nhân dân để phản ánh với các cơ quan Đảng và Nhà nước ở trung ương cũng như các địa phương. Chủ động phối hợp với chính quyền các cấp giải quyết có hiệu quả những vấn đề xã hội bức xúc ngay tại cơ sở, góp phần bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Luôn đối thoại, lắng nghe, học hỏi, tiếp thu ý kiến, giải quyết khó khăn, vướng mắc và yêu cầu chính đáng của nhân dân; tin dân và tôn trọng dân.

Bốn là, về công tác xây dựng nội bộ, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế, kiện toàn, đổi mới tổ chức, nội dung, phương thức hoạt động, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Đổi mới tổ chức bộ máy, nội dung và phương thức hoạt động, nâng cao trách nhiệm và chất lượng của đội ngũ cán bộ Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, hướng mạnh về cơ sở, địa bàn dân cư; sâu sát với dân, thật sự thiết thực, hiệu quả như chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Đại hội thống nhất Việt Minh - Liên Việt (năm 1951): "*Hoạt động của Mặt trận nên nhắm vào điểm chính để tránh khỏi việc gì cũng làm, nhưng ít việc làm chu đáo*". Tăng cường vai trò nòng cốt chính trị, trách nhiệm của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, tập hợp, vận động nhân dân đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước, đẩy mạnh cuộc vận động "*Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh*"; thực hành dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội. Thực hiện tốt vai trò giám sát, phản biện xã hội, đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, hội viên, tích cực tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước, tăng cường đối ngoại nhân dân. Xây dựng thể trận lòng dân, phát huy sức mạnh đoàn kết, đồng thuận của nhân dân trong và ngoài nước để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Coi trọng việc nhân rộng các điển hình tốt, phê phán những việc làm chưa tốt, khắc phục bệnh hình thức.

Muốn thế, phải kịp thời đề xuất, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, bất cập về thể chế; mô hình tổ chức, cơ chế hoạt động và nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Mặt trận và các tổ chức đoàn thể. Phát huy hiệu quả vai trò chủ trì hiệp thương của Mặt trận trong phối hợp thống nhất hành động với các tổ chức thành viên. Mặt trận và các tổ chức thành viên cần chú trọng việc phối hợp với chính quyền bằng các quy chế, chương trình, kế hoạch cụ

thể để thực sự tạo nên sức mạnh của cả hệ thống chính trị thực hiện nhiệm vụ chung. Tăng cường chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ thông tin trong hoạt động, tuyên truyền, vận động, nắm bắt tình hình đoàn viên, hội viên và các tầng lớp nhân dân đáp ứng yêu cầu trong giai đoạn mới. Tập trung nâng cao chất lượng, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ Mặt trận và đoàn thể có tâm huyết, trách nhiệm, hết lòng vì công việc, không ngừng đổi mới tư duy, sáng tạo, có bản lĩnh, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách vì sự phát triển chung của đất nước; đặc biệt là đội ngũ cán bộ hoạt động chuyên trách ở các cấp phải thật sự say mê với công việc, ra sức học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ hiểu biết về các mặt, thường xuyên nêu gương, phải trở thành những tấm gương sáng để *dân mến, dân thương, dân tôn trọng* và nhân dân được nhờ. Tập hợp, phát huy tối đa vai trò, sự đóng góp của các nhà khoa học, các chuyên gia, các cá nhân tiêu biểu trong các tầng lớp nhân dân, trong các dân tộc, các tôn giáo và người Việt Nam ở nước ngoài.

Năm là, tiếp tục đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự phối hợp của các cơ quan nhà nước, các tổ chức có liên quan với hoạt động của Mặt trận.

Xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân, do đó phải *tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng đối với Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên. Đảng ta vừa là người lãnh đạo, vừa là thành viên của Mặt trận; Đảng lãnh đạo Mặt trận thông qua việc phát huy vai trò thành viên của Mặt trận chứ không đứng ngoài, đứng trên để lãnh đạo Mặt trận.* Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ dẫn: *"Đảng không thể đòi hỏi Mặt trận thừa nhận quyền lãnh đạo của mình, và phải tỏ ra là một bộ phận trung thành nhất, hoạt động nhất và chân thực nhất. Chỉ trong đấu tranh và công tác hàng ngày, khi quần chúng rộng rãi thừa nhận chính sách đúng đắn và năng lực lãnh đạo của Đảng, thì Đảng mới giành được địa vị lãnh đạo"*.

Vậy các cơ quan Trung ương, mỗi cấp uỷ, chính quyền cần phải làm gì để thực hiện cho bằng được mục tiêu xây dựng và củng cố vững chắc khối đại đoàn kết toàn dân tộc theo Nghị quyết Đại hội XIII của chúng ta đã đề ra?

- Trước hết, mỗi cấp uỷ, chính quyền, cán bộ, đảng viên phải tiếp tục quán triệt, nhận thức sâu sắc về vai trò, vị trí, tầm quan trọng của công tác Mặt trận trong tình hình mới; đề cao trách nhiệm của cả hệ thống chính trị đối với hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội trong cơ

chế "Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ". Nâng cao ý thức trách nhiệm của cán bộ, công chức, viên chức Nhà nước về thực hành phong cách dân vận theo tấm gương, đạo đức của Chủ tịch Hồ Chí Minh: "Trọng dân, gần dân, hiểu dân, học dân và có trách nhiệm với dân"; "Nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin", thực sự vì nhân dân, phục vụ lợi ích của nhân dân. Phải thật sự thấm sâu lời dạy của Bác Hồ: "Làm công bộc của Dân", "làm đầy tớ nhân dân chứ không phải làm quan nhân dân", "đừng lên mặt làm quan cách mạng"; không phải trước mặt Dân cứ viết lên trán hai chữ "Cộng sản" mà người ta nể sợ. Muốn vận động nhân dân thì trước hết mỗi công chức, đảng viên phải thực sự gương mẫu chấp hành đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước, đi đầu hưởng ứng các phong trào thi đua, các cuộc vận động do Mặt trận và các đoàn thể phát động; thông qua hoạt động của Mặt trận và đoàn thể để đến với nhân dân, chúng ta cần xem đó là cơ hội để gần dân, sát dân, hiểu dân, tôn trọng và lắng nghe ý kiến của nhân dân; kiểm nghiệm xem các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước có đến được với nhân dân hay không, có thuận lòng dân hay không? Đồng chí nào thờ ơ với hoạt động của Mặt trận, đoàn thể thì cũng đồng nghĩa với xa rời quần chúng nhân dân. Tuy nhiên, nói như thế không có nghĩa là *lụy dân*, tiếp xúc với dân một cách *hình thức*, càng không "theo đuôi" quần chúng.

2. Các cấp uỷ từ Trung ương đến cơ sở cần tiếp tục tăng cường hơn nữa sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác Mặt trận và các đoàn thể nhân dân. Trong bối cảnh tình hình mới hiện nay, công tác vận động, đoàn kết nhân dân cần phải có sự đầu tư xứng đáng và dựa trên cơ sở nhận thức mới. Theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và nghị quyết đại hội đảng bộ các cấp, tôi đề nghị các cấp uỷ chỉ đạo, rà soát đánh giá tổng thể việc thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, kết luận và các chủ trương về xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc và về công tác Mặt trận. Nhân đây, tôi đề nghị các cơ quan tham mưu nghiên cứu đề xuất để tiến tới tổng kết đánh giá 20 năm thực hiện Nghị quyết số 23-NQ/TW, ngày 12/3/2003, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng khoá IX về phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc vì dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Từ việc đánh giá tổng kết, tiến tới xây dựng chiến lược đại đoàn kết toàn dân tộc trong giai đoạn cách mạng mới.

3. Để bảo đảm sự phối hợp chặt chẽ và tạo điều kiện cho Mặt trận và các tổ chức thành viên thực hiện tốt vai trò của mình, các cơ quan nhà nước cần quan tâm nghiên cứu, hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách, pháp luật,

tạo mọi điều kiện để nhân dân phát huy quyền làm chủ, tham gia có hiệu quả vào việc quản lý nhà nước, quản lý xã hội; hoàn chỉnh cơ sở pháp lý cho các hoạt động của Mặt trận và các tổ chức thành viên. Tăng cường cơ sở pháp lý nhằm phát huy vai trò tự quản của nhân dân trong cộng đồng dân cư, thôn, tổ dân phố (ghi nhận những đóng góp hiệu quả của nhân dân thông qua các mô hình tự quản, "tổ liên gia tự quản", "tổ Covid cộng đồng", "tổ tự quản vùng xanh phòng, chống dịch"...). Tôi đề nghị, cần tiếp tục nghiên cứu để hoàn thiện pháp luật về giám sát và phản biện xã hội, tạo điều kiện thật tốt để phát huy vai trò giám sát của nhân dân, giám sát trực tiếp và giám sát thông qua vai trò của Mặt trận và các đoàn thể nhân dân. Mặt khác, các cơ quan nhà nước từ Trung ương đến địa phương cần căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng hơn nữa với Mặt trận và các đoàn thể nhân dân. Thông qua các cơ chế khác nhau như nghị quyết liên tịch, quy chế phối hợp, chương trình phối hợp... vừa để tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước kết hợp với phương thức vận động, tập hợp nhân dân, tạo thành sức mạnh chung để giải quyết có hiệu quả các mục tiêu, nhiệm vụ kinh tế - xã hội của mỗi địa phương, nhất là các nhiệm vụ cấp bách về giảm nghèo, an sinh xã hội, xây dựng nông thôn mới, phòng, chống dịch bệnh... Làm được như vậy sẽ có lợi cho cả Nhà nước và Mặt trận trong việc phục vụ lợi ích của toàn dân.

Thưa các cụ, các vị, các đồng chí,

Thưa các vị đại biểu khách quý,

Với truyền thống đoàn kết, tinh thần trách nhiệm cao, tôi tin tưởng và mong rằng, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên sẽ triển khai thực hiện có hiệu quả chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, tiếp tục có những hoạt động năng động, sáng tạo, đổi mới mạnh mẽ hơn nữa; thiết thực, hiệu quả cao hơn nữa, góp phần tập hợp ngày càng đông đảo các tầng lớp nhân dân trong khối đại đoàn kết dân tộc; tăng cường mối quan hệ gắn bó máu thịt giữa Nhân dân với Đảng và Chính quyền, tạo thành sức mạnh to lớn, vô địch để xây dựng Tổ quốc ta ngày càng cường thịnh, Nhân dân ta ngày càng hạnh phúc; Đất nước ta ngày càng phát triển, phồn vinh.

Chúc các cụ, các vị và các đồng chí mạnh khỏe, hạnh phúc!

Chúc Hội nghị của chúng ta thành công tốt đẹp!